

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci žalobce: **V. D.**, zastoupeného JUDr. Zuzanou Špitálskou, advokátkou, se sídlem Plzeňská 4, Praha 5, proti žalovanému: **Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje,** České Budějovice, se sídlem Pražská 52b, České Budějovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 3. 2010, č. j. HSCB - 1426 - 1/2010 KŘ, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích č. j. 10 A 46/2010 - 41 ze dne 26. 11. 2010,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích č. j. 10 A 46/2010 - 41 ze dne 26. 11. 2010 **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Kasační stížností se žalobce domáhá zrušení usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 11. 2010, č. j. 10 A 46/2010 - 41, o odmítnutí své žaloby proti rozhodnutí žalovaného o odvolání ve věci odškodnění.

Žalobce utrpěl dne 26. 9. 2007 v důsledku pádu z výšky 4,5 metru v rámci lezeckého výcviku úraz, který byl uznán jako služební. Na základě lékařského posudku bylo žalobci rozhodnutím ředitele kanceláře ředitele Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje ze dne 17. 2. 2009, č. j. HSCB - 76 - 12/PS - 2008, přiznáno odškodnění za bolest a za ztížení společenského uplatnění a úhrada nákladů spojených s léčením celkem ve výši 120 433 Kč. O náhradě za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě a po jejím skončení a o jednorázovém mimořádném odškodnění bylo rozhodnuto samostatně

rozhodnutími ze dne 15. 9. 2008 a ze dne 9. 3. 2009. Proti rozhodnutí ze dne 17. 2. 2009 podal žalobce odvolání, v rámci něhož předložil znalecké posudky, podle nichž bodové ohodnocení pro účely vyčíslení bolestného i ztížení společenského uplatnění mělo být vyšší, než určila ošetřující lékařka žalobce. Žalovaný odvolání žalobce zamítl s odůvodněním, že služební funkcionář rozhodující ve věci v prvním stupni je vázán vyhláškou č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, (dále jen „vyhláška č. 440/2001 Sb."), podle jejíhož čl. 8 odst. 1 písm. a) lékařský posudek zpracovává posuzující lékař. Podle žalovaného je tak služební funkcionář vázán lékařským posudkem, který vydala ošetřující lékařka žalobce, a z jiných podkladů o výši odškodnění ani vycházet nemohl.

Proti tomuto rozhodnutí o odvolání podal žalobce včas žalobu. V žalobě žalobce nesouhlasil se zjištěným skutkovým stavem věci, konkrétně s vyčíslením náhrad, ani s postupem žalovaného, který nepřihlédl k znaleckým posudkům z oboru zdravotnictví předloženým žalobcem. Dále žalobce namítal, že žalovaný se nevypořádal s požadavkem žalobce, aby byl uplatněn § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb., podle něhož lze zvýšit odškodnění, jde-li o výjimečný a mimořádného zřetele hodný případ. Konečně žalobce vytýkal žalovanému, že nerozhodl o náhradě nákladů řízení, které žalobce požadoval. Žalovaný ve vyjádření poukázal na to, že krajský soud nemá pravomoc v dané věci rozhodovat vzhledem k výluce podle § 70 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s."). K obsahu žaloby žalovaný uvedl, že trvá na tom, že neměl možnost se odchýlit od lékařského posudku vydaného ošetřující lékařkou žalobce a že se nedomnívá, že by byl oprávněn odškodnit poškozeného na základě předložených znaleckých posudků navýšených za použití vybrané judikatury, na kterou žalobce poukázal. Žalovaný nesouhlasil s tím, že by měl suplovat právo soudu upravit výši náhrady podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb., která stanoví, že *„ve zvlášť výjimečných případech hodných mimořádného zřetele může soud výši odškodnění stanovenou podle této vyhlášky přiměřeně zvýšit"*. Podle mínění žalovaného lze sice uvažovat o legislativních disproporcích, když se žalobce nemůže se svým nárokem obrátit na obecný soud, jak by mu bylo umožněno, kdyby byl zaměstnán v pracovním a nikoli v služebním poměru, ale tyto nelze napravit analogickým přenášením procesních pravomocí ze soudu na bezpečnostní sbor. Žalovaný navrhl zamítnout také námitku týkající se úhrady nákladů řízení. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného zastával názor, že rozhodnutí žalovaného nezáviselo výlučně na posouzení zdravotního stavu a nelze jej proto podřadit pod případy podle § 70 písm. d) s. ř. s. Žalobce uvedl, že znalecké posudky z oboru zdravotnictví jsou v případech odškodňování pracovních úrazů v soudní i mimosoudní praxi běžně akceptovány. Vyhláška č. 440/2001 Sb. musí být podle žalobce vykládána stejně ve vztahu ke všem kategoriím poškozených. Žalobce nesouhlasil ani s tím, že by rozhodovací činnost soudu dle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. nemohl suplovat žalovaný ve věcech služebního poměru. Na podporu tohoto závěru poukázal žalobce na rozhodnutí Vojenského úřadu pro zastupování Ministerstva obrany, jemuž je svěřena rozhodovací pravomoc v případě služebních úrazů vojáků z povolání a který rovněž rozhoduje o zvýšení odškodnění podle uvedeného ustanovení. Obdobně je v pravomoci ministra vnitra rozhodovat o tomto nároku u příslušníků Policie ČR, jak vyplývá z usnesení Městského soudu v Praze, sp. zn. 16 Co 468/2003.

Krajský soud žalobu odmítl podle § 70 písm. d) s. ř. s. V odůvodnění uvedl, že kompetenční výluka v tomto ustanovení se týká úkonu správního orgánu, který je rozhodnutím po stránce obsahové a který je vydán na základě výsledků odborného posouzení zdravotního stavu osoby. Ve správním soudnictví se soud má zabývat otázkami právními a jejich aplikací na zjištěný stav věci. Předpokladem pro rozhodnutí o odškodnění žalobce za bolestné a ztížení společenského uplatnění je posouzení zdravotního stavu žalobce a závěr lze učinit pouze na základě podkladů vypracovaných lékařem ve smyslu vyhlášky č. 440/2001 Sb. Takový přezkum omezený výlučně na ověřování posouzení zdravotního stavu žalobce by se vymykal z rámce nastaveného soudním řádem správním pro přípustnost žaloby. Rozhodnutí o náhradě škody na zdraví v souvislosti se služebním úrazem se tak opírá o odborné lékařské hodnocení, jež závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu žalobce a které nepředstavuje samo o sobě právní překážku výkonu povolání žalobce. Vzhledem k uvedenému považoval soud napadené rozhodnutí za spadající pod kompetenční výluku v § 70 písm. d) s. ř. s. a žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. e) s. ř. s.

Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. V ní namítá, že soud zvolil extenzivní výklad výluky podle § 70 písm. d) s. ř. s. Rozhodnutí správního orgánu podle stěžovatele nezáviselo výlučně na posouzení zdravotního stavu, neboť správní orgán rozhodoval o náhradě škody na zdraví vzniklé v důsledku služebního úrazu a žalobce se domáhal odškodnění za ztížení společenského uplatnění nejen v základní výši, která je závislá na odborném medicínském posouzení zdravotního stavu poškozeného po úrazu, ale požadoval též zvýšení odškodnění pro mimořádné okolnosti ve smyslu § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. Zvýšení základní částky odškodnění závisí na dalších faktorech, například na věku, osobních a sociálních poměrech poškozeného, na způsobu jeho života v době před úrazem nebo na rozsahu omezení či úplného vyřazení z obvyklých aktivit z doby před úrazem. Z toho vyplývá, že i při rozhodování o výši nároku na náhradu za ztížení společenského uplatnění správní orgán hodnotí otázky právní i skutkové, přičemž skutková zjištění nezávisí výlučně na posouzení zdravotního stavu poškozeného. Tím, že výše základního bodového hodnocení ztížení společenského uplatnění je pouze jednou ze skutečností, které orgán rozhodující o celkové výši požadovaného odškodnění musí vzít v úvahu, se toto rozhodnutí liší například od rozhodování o přiznávání mimořádných výhod pro osoby těžce zdravotně postižené, od rozhodování lékaře o ukončení dočasné pracovní neschopnosti, od rozhodování správy sociálního zabezpečení o přechodu z pracovní neschopnosti do invalidity a podobně. Ve všech těchto případech jde o rozhodnutí správního orgánu, která jsou založena výlučně na posouzení zdravotního stavu osob. Stěžovatel dále uvádí, že soudy musí přistupovat k výkladu všech ustanovení soudního řádu správního vylučujících přezkum určitých typů správních rozhodnutí ve prospěch zachování práva na přístup k soudu. Jiný přístup by ve svých důsledcích mohl vést k odepření spravedlnosti. Stěžovatel konečně uvedl, že jiný zaměstnanec, který není příslušníkem ozbrojeného sboru, by měl možnost se domáhat zvýšení základního odškodnění, a že jako příslušník ozbrojeného sboru musí mít v případě vzniku služebního úrazu srovnatelná práva.

Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěrem krajského soudu, že spor závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu žalobce, které není právní

překážkou výkonu povolání. Pravomoc zvýšit bodové ohodnocení dle vyhlášky č. 440/2001 Sb. je svěřena výhradně lékaři na základě lékařsky odůvodněných zřetelů, a nikoliv správnímu orgánu. Principem zákazu diskriminace a zákazem *denegatio iustitiae* nelze prolomit meze kompetencí soudu, které jsou dány výslovně zákonem a jejichž význam je nepochybný. Zásada, že soud v pochybnostech musí zvolit postup ve prospěch zachování práva na přístup k soudu, nemá v dotčeném případě místo, neboť v napadeném usnesení krajského soudu žádná pochybnost o výkladu a aplikaci § 70 písm. d) s. ř. s. nenastala. Skutečnost, že by byl postup jiný v případě, že by byl stěžovatel zaměstnancem, a nikoli příslušníkem ozbrojeného sboru, podle žalovaného nemá žádný význam, neboť správní orgán zde postupoval v souladu s právními předpisy.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil přípustnost podané kasační stížnosti. Konstatoval, že je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.) a z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Nejvyšší správní soud neshledal ani jiné důvody nepřípustnosti podle § 104 s. ř. s., a přistoupil tedy k přezkumu usnesení krajského soudu, vázán rozsahem kasační stížnosti a v ní uvedenými důvody (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou.

Nejvyšší správní soud považoval za vhodné nejdříve shrnout právní úpravu v oblasti náhrady škody za služební úraz a její vývoj.

Podle § 101 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, (dále jen „služební zákon“), má příslušník, který utrpěl služební úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, nárok na různé druhy náhrad, mimo jiné na náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění.

K rozhodnutí o odpovědnosti za utrpěnou škodu na zdraví je vedeno řízení ve věcech služebního poměru podle § 169 a násl. služebního zákona. Pravomoc určit výši náhrady škody (s přihlédnutím k míře zavinění příslušníka) svěřuje služební zákon příslušnému služebnímu funkcionáři (§ 111 odst. 2 *in fine* služebního zákona). V této situaci vystupuje služební funkcionář jako správní orgán, jehož úkolem je rozhodnout o subjektivních právech žalobce jako účastníka řízení; jde o výkon veřejné správy *sui generis* určený specifickým charakterem státně zaměstnaneckého poměru (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2011, č. j. 3 Ads 132/2010 - 109, www.nssoud.cz). Postavení služebního funkcionáře jako správního orgánu odpovídá i procesní úprava řízení ve služebním zákoně, jež má veřejnoprávní povahu a je založeno na zásadách typických pro řízení ve veřejném právu (např. zásada zákonnosti, zásada materiální pravdy, zásada jednotnosti řízení, zásada rychlosti a hospodárnosti). V rámci řízení služební funkcionář je *„povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí, a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí“* (§ 180 odst. 1 služebního zákona). Služební funkcionář důkazy v řízení hodnotí podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti (§ 180 odst. 4 služebního zákona). Na základě provedených důkazů pak vydá služební funkcionář rozhodnutí, v jehož odůvodnění uvede důvody vydání rozhodnutí, z jakých podkladů

vycházel při rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při jejich hodnocení a při výkladu právních a služebních předpisů, jakož i způsob, jakým se vypořádal s návrhy a námitkami účastníka a s jeho vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Odůvodnění rozhodnutí není třeba pouze, jestliže služební funkcionář vyhoví žádosti účastníka v plném rozsahu (§ 181 odst. 5 služebního zákona).

V rámci řízení o odpovědnosti za škodu při služebním úrazu služební funkcionář zkoumá, zda k úrazu došlo v průběhu výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním, zjišťuje se škoda, která příslušníkovi nebo jeho pozůstalým vznikla a příčinná souvislost mezi služebním úrazem a škodou. Postup při určování samotné výše náhrady škody za bolest a ztížení společenského uplatnění měl být podle § 104 odst. 2 služebního zákona stanoven vyhláškou Ministerstva vnitra po dohodě s Ministerstvem financí, Ministerstvem spravedlnosti a zpravodajskými službami. Tato vyhláška do dne rozhodného pro posuzovaný případ, ani do dne vydání rozsudku, nebyla přijata. Podle přechodného ustanovení § 228 služebního zákona se *„do vydání vyhlášky k provedení § 104 odst. 2 postupuje podle vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění.“*

Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 440/2001, o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, byla přijata v dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí k provedení § 444 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, a § 203 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce. Vyhláška č. 440/2001 Sb. upravuje způsob stanovení *„výše, do které se poskytuje náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem, nemocí z povolání nebo jiným poškozením zdraví .., a výše této náhrady v jednotlivých případech.“* (§ 1 vyhlášky). Výše odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění se určuje podle sazeb bodového ohodnocení v přílohách vyhlášky v lékařském posudku, který zpracovává ošetřující lékař a vydává zdravotnické zařízení, jehož lékař jej zpracoval (§ 2, § 3 a § 8 vyhlášky). Jednomu bodu podle vyhlášky odpovídá pevně stanovená hodnota v částce 120 Kč (§ 7 odst. 2 vyhlášky). Podle § 6 odst. 1 vyhlášky lze bodové ohodnocení jak bolestného (v případě náročného způsobu léčení), tak ztížení společenského uplatnění (v případě zvlášť těžkých následků) zvýšit nejvýše o 50 %, bolestné lze zvýšit až na dvojnásobek celkové částky, pokud škoda na zdraví vyžadovala mimořádně náročný způsob léčení. I toto zvýšení bodového ohodnocení je svěřeno lékaři, který jej vyčíslí v lékařském posudku.

Další možností, jak výši odškodnění určenou podle bodového ohodnocení v lékařském posudku zvýšit, je využít institut upravený v § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb., podle něhož *„[v]e zvlášť výjimečných případech hodných mimořádného zřetele může soud výši odškodnění stanovenou podle této vyhlášky přiměřeně zvýšit.“*

Lékařský posudek vyhotovený podle kritérií ve vyhlášce č. 440/2001 Sb. je stěžejním podkladem, z něhož služební funkcionář vychází při rozhodnutí o výši náhrady škody za bolest a za ztížení společenského uplatnění. Nicméně, pokud nebude tento lékařský posudek postačovat ke zjištění skutkového stavu věci, je služební funkcionář povinen opatřit si i jiné důkazy, což vyplývá ze zásady materiální pravdy zakotvené v § 180 odst. 1 služebního zákona. Ostatně, zdejší soud se již zabýval situací, kdy bylo nezbytné

pro vyčíslení odškodnění opatřit si i znalecké posudky jiných lékařů (srov. již citovaný rozsudek č. j. 3 Ads 132/2010 - 109). Postup při vyčíslení odškodnění tedy není vždy závislý toliko na lékařském posudku zpracovaném jediným ošetřujícím lékařem a vydaném příslušným zdravotnickým zařízením, jak uvádí žalovaný, ale v některých případech, například pokud je podaný posudek rozporuplný, spočívá i na úvaze služebního funkcionáře, který si obstará další podklady pro rozhodnutí. Nejvyšší správní soud tedy nemůže dát za pravdu krajskému soudu, který dovodil, že vydání rozhodnutí o náhradě škody závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu osoby podle § 70 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že právní hodnocení krajského soudu neobstojí. Napadené rozhodnutí o přiznání odškodnění za bolest a za ztížení společenského uplatnění nespadá pod výluku podle § 70 písm. d) s. ř. s. a je ve správním soudnictví přezkoumatelné.

Dalším důvodem, pro který vyčíslení náhrady škody nezávisí výlučně na posouzení zdravotního stavu osoby, je použití § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb., na které poukazoval také stěžovatel. Z výše uvedeného shrnutí vyplývá, že vyhláška č. 440/2001 Sb. byla primárně přijata pro účely rozhodování obecných soudů o odškodňování za bolest a za ztížení společenského uplatnění a není plně přizpůsobena rozhodování služebních funkcionářů. Podle § 111 odst. 2 *in fine* služebního zákona *„[v]výši náhrady škody určí služební funkcionář s přihlédnutím k míře zavinění příslušníka.“* Přitom služební funkcionář vychází, jak bylo uvedeno výše, zpravidla z lékařského posudku a případně z dalších podkladových materiálů. Rozhodnutí služebního funkcionáře podléhá odvolání a rozhodnutí o odvolání přezkumu ve správním soudnictví. Postup při určování náhrady škody příslušníkovi bezpečnostního sboru, který utrpěl úraz, se tak liší od určování náhrady škody podle zákoníku práce.

Na rozdíl od bezpečnostních sborů jsou zaměstnavatelé podle zákoníku práce (s výjimkou organizačních složek státu) povinni platit zákonné pojištění podle vyhlášky č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání (srov. § 365 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve spojení s § 205d zákona č. 65/1965, zákoník práce). Po úrazu předkládá zaměstnavatel lékařský posudek pojišťovně; pojišťovna má možnost přezkoumat správnost lékařského posudku o bodovém ohodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění, případně vůči němu uplatnit výhrady. Podle lékařského posudku pojišťovna plní přímo zaměstnanci. Pokud poškozený zaměstnanec utrpěl zvlášť závažné zdravotní či společenské následky a rozhodne se žádat o zvýšení náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 388 zákoníku práce a podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb., má možnost obrátit se s návrhem na soud. Tímto soudem je obecný soud, jehož řízení je vedeno podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, a je založeno na jiných zásadách než řízení před správními soudy. Pojišťovna pak na základě pravomocného rozsudku adresuje plnění přímo zaměstnanci.

Obdobný postup nelze, vzhledem ke specifikům řízení podle služebního zákona, kde o výši náhrady škody rozhoduje správní orgán, tedy příslušný služební funkcionář, jehož rozhodnutí v konečném důsledku podléhá přezkumu ve správním soudnictví,

předpokládat. Vyhlášku č. 440/2001 Sb. tak lze v případě § 7 odst. 3 aplikovat pouze přiměřeně v tom smyslu, že umožňuje v mimořádných případech náhradu škody zvýšit, ale o tomto zvýšení nerozhoduje obecný soud.

Podle zdejšího soudu totiž není přijatelný závěr, že toto ustanovení vyhlášky pro posuzovaný případ nelze použít pouze proto, že příslušník bezpečnostního sboru nemá vzhledem k specifickému postupu při určování náhrady škody možnost obrátit se na obecný soud. Důvodová zpráva neobsahuje vysvětlení k přechodnému ustanovení § 228 služebního zákona, které odkazuje na vyhlášku č. 440/2001 Sb., a nelze z ní zjistit, jakým způsobem lze použít § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. pro příslušníky bezpečnostních sborů. Mlčení zákonodárce si ovšem nelze vyložit tak, že bylo jeho úmyslem rozdílné zacházení s příslušníky bezpečnostních sborů oproti zaměstnancům v pracovním poměru podle zákoníku práce, pokud jde o přiměřené zvýšení odškodnění za bolest a ztížené společenské uplatnění ve zvlášť výjimečných případech hodných zvláštního zřetele. Naopak, služební zákon počítá s tím, že bude přijata odchylná úprava pro přiznávání náhrady škody pro příslušníky bezpečnostních sborů; tuto možnost ovšem příslušné státní orgány dosud nevyužily. Nečinnost zmocněných orgánů nelze vykládat v neprospěch příslušníků bezpečnostních sborů za situace, kdy zákonodárce ve služebním zákoně nenaznačil, že by některá ustanovení podzákonného právního předpisu, který má pouze upravit technicky výpočet některých typů náhrady škody, neměla být použita. Je tedy nutné posoudit, který orgán má pravomoc o tomto zvýšení rozhodnout.

Otázku pravomoci rozhodnout o mimořádném zvýšení náhrady škody podle vyhlášky č. 440/2001 Sb. v minulosti judikatura zkoumala ve vztahu k obdobným předpisům u profesí založených rovněž na zaměstnávání ve služebním poměru (u příslušníků Policie ČR a vojáků z povolání). Obdobně jako u služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů se jednalo o vztahy státně zaměstnanecké, které se vyznačují vyšší mírou veřejnoprávní regulace oproti pracovnímu poměru (rozsudek ze dne 30. 10. 2003, č. j. 6 As 29/2003 - 97, publikovaný pod č. 415/2004 Sb. NSS). Obdobně jako v případě služebního zákona o náhradách škody na zdraví v těchto případech rozhoduje správní orgán a příslušné předpisy rovněž odkazují na vyhlášku č. 32/1965 Sb., která byla nahrazena vyhláškou č. 440/2001 Sb. a která obsahovala obdobné ustanovení.

Městský soud v Praze ve vztahu k § 7 odst. 3 dříve platné vyhlášky č. 32/1965 Sb. a k obdobným ustanovením zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, jež byl nahrazen služebním zákonem, poznamenal *„[u]vedené ustanovení vyhlášky (tedy předpisu nižší právní síly, který je neaplikovatelný, pokud odporuje zákonu, a jehož soulad se zákonem je soud oprávněn posoudit - viz čl. 95 odst. 1 Ústavy) nelze však vykládat tak, že by jeden dílčí nárok (na mimořádně zvýšenou náhradu za ztížení společenského uplatnění) byl vyloučen z pravomoci služebního funkcionáře zakotvené (bez jakékoliv výjimky) v § 99 odst. 1 zákona č. 186/1992 Sb. a byla tak prolomena zásada, že rozhodování o nárocích na náhradu škody na zdraví způsobené policistovi při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním nespadá do pravomoci soudu. (...) Bylo by nelogické a nepraktické, aby o tomto nároku rozhodoval soud, jestliže o nároku na náhradu škody je oprávněn rozhodovat služební funkcionář."* (usnesení sp. zn. 16 Co 468/2003 ze dne 14. 10. 2003, publikovaném pod č. 55/2005 Sb. NS).

Nejvyšší soud ve věci žalobkyně zaměstnané podle zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, potvrdil závěr, že civilní soudy nemají pravomoc rozhodovat o zvýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění *„s tím, že i v tomto rozsahu byla rozhodovací pravomoc svěřena příslušnému služebnímu orgánu“* (usnesení ze dne 19. 4. 2007, sp. zn. 21 Cdo 2379/2006, www.nsoud.cz). Tento závěr následně obstál také u Ústavního soudu, jenž ústavní stížnost odmítl (usnesení ze dne 21. 8. 2007, sp. zn. III. ÚS 1685/07, http://nalus.usoud.cz).

Zdejší soud se s uvedenými názory ztotožňuje. Obdobný závěr nutně vyplývá i pro řízení podle služebního zákona, v němž je služebnímu funkcionáři svěřena pravomoc rozhodnout o odpovědnosti za škodu ustanovením § 111 odst. 2 služebního zákona. Tato pravomoc se vztahuje i na rozhodnutí o mimořádném zvýšení náhrady škody za bolest a ztížení společenského uplatnění. Při rozhodování o použití § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. by služební funkcionář měl vycházet z kritérií používaných v judikatuře Nejvyššího soudu i Ústavního soudu ke zvyšování náhrad za bolest a ztížení společenského uplatnění (srov. například stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12. 1. 2011, sp. zn. Cpjn 203/2010, k výkladu stanovení výše odškodnění za ztížení společenského uplatnění nebo nález Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2005, sp. zn. III. ÚS 350/03, N 186/38 SbNU 499). Do rozhodnutí služební funkcionář vnáší použitím tohoto ustanovení vlastní právní hodnocení při určení výše náhrady škody na zdraví. To je dalším důvodem, proč rozhodnutí služebního funkcionáře po vyčerpání opravných prostředků ve správním řízení podléhá přezkumu soudem ve správním soudnictví. Nejvyšší správní soud přihlédl i k tomu, že s ohledem na judikaturu civilních soudů by vyloučení pravomoci správních soudů, jak učinil krajský soud, v těchto případech mohlo vést k odepření spravedlnosti a k neodůvodněné diskriminaci osob ve služebním poměru.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že rozhodnutí služebního funkcionáře o odpovědnosti za škodu nezávisí výlučně na posouzení zdravotního stavu osoby vzhledem k tomu, že služební funkcionář musí v souladu se zásadou materiální pravdy posoudit dostatečnost podkladů pro rozhodnutí, musí případné další důkazy hodnotit v jejich vzájemné souvislosti a musí také zvážit případnou aplikaci § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. ve zvlášť výjimečných případech hodných mimořádného zřetele. O zvýšení odškodnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. rozhoduje služební funkcionář podle stejných kritérií jako soudy v občanskoprávních a pracovněprávních věcech. Toto rozhodnutí služebního funkcionáře je přezkoumatelné ve správním soudnictví.

Vzhledem k tomu, že napadené usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby je nezákonné, Nejvyšší správní soud jej zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud je vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. května 2011

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu